

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Radłowie
z dnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W RADŁOWIE
NA LATA 2025 - 2027

Radłów, 2025

Spis treści

Wstęp.....	3
Podstawy prawne.....	4
Diagnoza sytuacji dziecka w Gminie Radłów.....	5
Najważniejsze zagrożenia i propozycje rozwiązań	5-8
Sytuacja dziecka w środowisku szkolnym	9-11
Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego	11-14
Asystent rodziny.....	14-17
Sytuacja dziecka i rodziny w środowisku lokalnym w świetle Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	17-21
Podsumowanie diagnozy	21-22
Zadania w zakresie wspierania rodziny	23
Finansowanie.....	24
Monitorowanie	24

Wstęp

Niniejszy Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych od 2013 roku w gminie Radłów.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Radłów na lata 2025 - 2027 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz propozycją możliwych do zrealizowania zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną.

Nie ma jednej uniwersalnej definicji rodziny. Dla potrzeb ustawy o pomocy społecznej stworzono definicję rodziny rozumianą jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające we faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Rodzina prawidłowo funkcjonująca stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się rozwijać. W takiej rodzinie dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie jest pewne siebie, ufne wobec rodziców a także otwarte wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie i jest aktywne i wytrwałe w działaniu.

Rodzina wobec swoich członków pełni funkcję prokreacyjną, ekonomiczną, opiekuńczą, socjalizacyjną, wychowawczą i religijną.

Nie wszystkie rodziny realizują powyższe funkcje, w takim stopniu by dzieci miały stworzone optymalne warunki osobowego rozwoju. Dysfunkcje w środowisku rodzinnym są niebezpieczne, ponieważ istnieje ryzyko dziedziczenia patologicznych norm i wzorców zachowań oraz negatywnych oddziaływań otoczenia zewnętrznego.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne oraz mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym trudności powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja programu odbywać się będzie za zgodą rodziny z jej aktywnym udziałem w procesie zmian z wykorzystaniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025r. poz. 49).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U z 2024r. poz. 1673).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023 r. poz.2151 z późn. zm.).
5. Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 (Dz. U z 2024 r. poz. 1512).
6. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r. (Dz.U. z 2024 r. poz.1465, poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940).
7. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1829).
8. Karta Praw Rodziny.

Uchwałą z dnia 21 października 2016 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił Dzień Praw Rodziny obchodzony 22 października każdego roku. Posłowie dali wyraz swemu przekonaniu, że misja rodziny we współczesnym świecie powinna być coraz bardziej ceniona i uznawana, a prawa rodziny winny być adekwatne do wyjątkowej misji jaką spełnia każda rodzina, która jest naturalną i podstawową komórką społeczną.

„Karta” jest także skierowana do samych rodzin. Celem jej jest umocnienie w nich świadomości niezastąpionej roli i miejsca jakie zajmuje rodzina. Pragnie zachęcić rodziny do łączenia się między sobą dla obrony i umacniania swych praw. Jest dla rodzin zachętą do wypełniania ich zadań tak by w dzisiejszym świecie rola rodziny była coraz wyraźniej doceniana i uznawana.

Wreszcie „Karta” zwraca się do wszystkich mężczyzn i kobiet aby mając na uwadze obecne i przyszłe dobro ludzkości, uczynili wszystko dla zapewnienia ochrony praw rodziny i umocnienia instytucji rodziny.

Diagnoza sytuacji dziecka w Gminie Radłów

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Radłowie.

1. Najważniejsze zagrożenia i propozycje rozwiązań

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń dotyczących dzieci i rodziny na terenie gminy jest jednym z najistotniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy dzieci, młodzieży i rodziny, były analizy wykonywane przez osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, przy opracowaniu programu „Gminny Program Wspierania Rodziny” na lata 2025-2027 będące jednocześnie partnerami tego Programu, były to: ośrodki zdrowia, szkoły, MGOPS, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówka Wsparcia Dziennego, Policja.

Głównymi problemami do rozwiązania, dla których gmina musi znaleźć odpowiednie warunki i możliwości, aby poprawić sytuację dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym, są:

- Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, brak właściwej opieki, wzorców i odpowiedniego wsparcia ze strony rodziców
- Nadużywanie alkoholu i uzależnienia behawioralne w rodzinach
- Łatwy dostęp do środków uzależniających, czego wynikiem są coraz częstsze przypadki sięgania przez uczniów po używki (alkohol, dopalacze, napoje energetyczne)
- Postępująca demoralizacja, objawy chuliganerii, przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej oraz niszczenia mienia publicznego
- Brak szacunku dla osób dorosłych, rodziców i nauczycieli

W celu poprawy istniejącej sytuacji należałoby podjąć działania naprawcze w wielu aspektach codziennego życia.

Działania w zakresie poprawy sprawności, upowszechnienia sportu i organizacji wypoczynku:

- Organizowanie różnych form aktywnego wypoczynku w czasie wolnym od nauki, m.in. z wykorzystaniem dostępnej na terenie gminy infrastruktury sportowej i szkolnej (wycieczki, wyjazdy na basen, rajdy, zawody sportowe)
- Organizowanie wypoczynku zimowego i letniego (kolonie, półkolonie)
- Zatrudnienie wykwalifikowanej kadry zajmującej się rozwojem fizycznym
- Organizowanie imprez sportowych dla całych rodzin
- Stworzenie sieci świetlic (młodzieżowych) zapewnienie nakładów finansowych na ich działalność
- Rozwój Placówek Wsparcia Dziennego

Działania w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży:

- Przeprowadzanie systematycznych badań okresowych i profilaktycznych
- Zwiększenie dostępu do opieki pielęgniarskiej w szkołach
- Zwiększenie dostępu do opieki medycznej, w tym specjalistycznej
- Zapewnienie szerszego, nieodpłatnego dostępu do opieki stomatologicznej
- Zacieśnienie współpracy pomiędzy placówkami szkolnymi a ośrodkiem zdrowia
- Propagowanie zdrowego i aktywnego trybu życia (w tym zasad zdrowego odżywiania się) poprzez organizowanie akcji, spotkań i pogadanek (prowadzenie współpracy w tym zakresie z przedstawicielami służby zdrowia)
- Prowadzenie gimnastyki korekcyjnej i kompensacyjnej w szkołach

Działania w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych:

- Monitorowanie potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- Zwiększenie dostępu do rehabilitacji
- Zapewnienie osobom niepełnosprawnym stosownej opieki, w tym pomocy psychologicznej
- Prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym (wspólne zajęcia, wycieczki, imprezy itp.)
- Organizowanie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
- Likwidowanie barier architektonicznych i komunikacyjnych

Działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

- Współpraca placówek oświatowych z przedstawicielami policji, sądu rodzinnego i ochrony zdrowia w zakresie prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat bezpieczeństwa i istniejących zagrożeń m.in. dotyczących uzależnień (organizowanie spotkań, projekcji filmowych)
- Zwiększenie zakresu kontroli nad dzieckiem ze strony rodziców
- Zwiększenie nadzoru nauczycieli nad dziećmi przed lekcjami i w czasie przerw
- Prowadzenie monitoringu w szkołach
- Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez tworzenie świetlic młodzieżowych
- Kontrolowanie przez policję miejsc publicznych, w których przebywa młodzież
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, m.in. poprzez rozbudowę chodników, mogących służyć, jako ścieżki rowerowe, kontrolę prędkości pojazdów

Działania w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich:

- Rozpowszechnianie wśród społeczności lokalnej informacji na temat zakresu pomocy udzielanej przez MGOPS i inne instytucje wspierające rodzinę
- Udzielanie dzieciom i młodzieży wsparcia finansowego (przyznawanie stypendiów, dofinansowywanie wycieczek szkolnych, wypoczynku zimowego i letniego), rzeczowego (wyprawki szkolne, pomoc w uzyskaniu podręczników, przyborów szkolnych, dofinansowanie w formie dożywiania, prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej)
- Wypłata świadczeń: świadczenia rodzinne
- Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich w dalszej edukacji
- Udzielanie pomocy w odrabianiu lekcji i rozwiązywaniu problemów w Placówce Wsparcia Dziennego
- Udzielanie bezrobotnym rodzicom pomocy w znalezieniu pracy poprzez kontrakty socjalne, mobilizowanie do udziału w projektach
- Rozwój Placówek Wsparcia Dziennego

Inne działania mogące mieć wpływ na poprawę sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym:

- Organizowanie spotkań z ludźmi kultury i nauki w celu pogłębienia znajomości historii Polski i regionu
- Organizowanie wycieczek rowerowych po gminie
- Udostępnianie sal gimnastycznych i boisk sportowych po zajęciach lekcyjnych

2. Sytuacja dziecka w środowisku szkolnym Gminy Radłów

Tabela nr 1. Liczba uczniów w szkołach stan na dzień 31 grudzień 2024 r.

Lp.	Szkoła	Liczba oddziałów	Ogółem
1.	Szkoła Podstawowa w Radłowie	16	291
2.	Szkoła Podstawa w Zabawie	8	78
3.	Szkoła Podstawowa w Woli Radłowskiej	8	103
4.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Przybysławice	8	71
5.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Zdrochcu	8	45
6.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Niwce	8	119
7.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Biskupicach Radłowskich	6	48
RAZEM		62	755

Tabela nr 2. Liczba uczniów w przedszkolach stan na dzień 31 grudzień 2024 r.

Lp.	Przedszkola w Gminie Radłów	Liczba oddziałów	Ogółem
1.	Przedszkole Publiczne w Radłowie	5	137
2.	Przedszkole Publiczne w Woli Radłowskiej	2	46
3.	Przedszkole Publiczne w Zabawie	2	28
4.	Niepubliczne Przedszkole w Zdrochcu	2	31
5.	Niepubliczne Przedszkole w Niwce	3	49
6.	Niepubliczne Przedszkole w Biskupicach Radłowskich	2	30
RAZEM		16	321

Sieć placówek oświatowych Gminy Radłów, w roku szkolnym 2024/2025 tworzy:

- 3 Publiczne Szkoły Podstawowe, w których uczy się 472 uczniów
- 4 Niepubliczne Szkoły Podstawowe, w których uczy się 283 uczniów
- 3 Publiczne Przedszkola, w których opieką otacza się 211 dzieci
- 3 Niepubliczne Przedszkola, w których opieką otacza się 110 dzieci

Na terenie Gminy funkcjonuje, również Gminny Żłobek, który cieszy się pełnym obłożeniem (20 dzieci w wieku od 1 roku życia do lat 3). Żłobek pełni funkcję pielęgnacyjną, opiekuńczą, wychowawczą i edukacyjną odpowiednią do wieku podopiecznych, odciążając tym samym rodziców, którzy mają możliwość powrotu do pracy.

Najczęstsze problemy uczniów wymagające udzielenia pomocy:

- Trudności i niepowodzenia szkolne
- Problemy emocjonalne
- Wady wymowy
- Wady postawy
- Wagarowanie
- Nieuzasadniona absencja
- Niepełnosprawność
- Nieprzestrzeganie Regulaminu szkoły
- Konflikty w grupie rówieśniczej
- Zachowania destrukcyjne
- Izolowanie się od rówieśników
- Palenie papierosów i picie alkoholu przez nieletnich
- Uzależnienia od internetu i dopalaczy

Problemy rodzinne uczniów kwalifikujące się do udzielenia pomocy:

- Problemy materialne rodziny
- Alkoholizm w rodzinie
- Bezrobocie i ubóstwo
- Rodzina rozbita
- Przemoc domowa
- Emigracja rodziców (eurosieroctwo)
- Niezaradność rodziców
- Problemy mieszkaniowe rodziny
- Brak zainteresowania rodzica sytuacją szkolną dziecka
- Zaniedbanie rodzicielskich obowiązków

3. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego w Radłowie

Działalność Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego w latach 2014 – 2024 - najważniejsze aspekty.

Od 2014 r. Stowarzyszenie na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej AMOS, z siedzibą w Tarnowie, prowadzi na terenie gminy Radłów i we współpracy z gminą Radłów **Specjalistyczną Placówkę Wsparcia Dziennego**.

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego w Radłowie prowadzi swoją działalność jako placówka wsparcia dziennego w rozumieniu art. 18 ust 1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówka prowadzona jest w formie specjalistycznej z możliwością prowadzenia w formach połączonych w rozumieniu art. 24 ust.1 pkt. 2 tej ustawy. Jej siedziba mieści się pod adresem ul. Brzeska 9, 33–130 Radłów (I piętro), w lokalu przeznaczonym na ten cel przez gminę Radłów.

Placówka zapewnia 30 miejsc statutowych i każdego roku obejmuje swoim wsparciem około 50 dzieci z terenu gminy Radłów, w wieku od 6 do 14 lat (do placówki mogą uczęszczać dzieci i młodzież do 18 r. życia) wraz z ich rodzicami i rodzeństwem, którzy aktywnie uczestniczą w jej życiu. Na poziomie lokalnym placówka jest miejscem pierwszego kontaktu diagnostyczno – terapeutycznego poza szkołą, a tym samym gwarantem zapewnienia

dzieciom profesjonalnego wsparcia w zakresie opieki, wychowania i stałego wsparcia terapeutycznego – najbliższej domu. Placówka zapewnia usługi opiekuńcze i specjalistyczne, w szczególności wsparcie psychologiczno– terapeutyczne, logopedyczne jak i socjoterapię.

Placówka zapewnia w szczególności wsparcie dzieciom z grup narażonych na wykluczenie społeczne, a wśród wychowanków zgodnie z aktualną diagnozą znajdują się w szczególności dzieci z deficytami emocjonalno – społecznymi, deficytami edukacyjnymi (w tym udokumentowanymi w opiniach wydanych przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne z zaleceniami do objęcia wsparciem korekcyjno – kompensacyjnym, socjoterapią), dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci z doświadczeniem kryzysu migracyjnego, dzieci z doświadczeniami traumy wczesnodziecięcej, które opuściły placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, dzieci z rodzin niepełnych, zmagających się z uzależnieniami, z rodzin zmagających się z innymi trudnościami w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dotkniętych ubóstwem, w tym narażonych na występowanie przemocy. Wśród wychowanków znajdują się także dzieci zmagające się z odrzuceniem rówieśniczym i stygmatyzacją społeczną wynikającą z trudnej sytuacji życiowej, w tym o niskim statusie materialnym, czy też społecznym. Placówka w ramach rekrutacji uczestników prowadzi współpracę z MGOPS w Radłowie, zapewniając udział dzieciom z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i pracowników socjalnych.

Placówka funkcjonuje od poniedziałku do piątku, zapewniając dzieciom wsparcie w godz. 11:00–17:00. Placówka prowadzona była w formie specjalistycznej i zapewniała w swojej ofercie w szczególności:

- realizację zadań wychowawczo – dydaktyczno – opiekuńczych,
- wsparcie w nauce oraz niwelowanie trudności szkolnych,
- kompensację zdiagnozowanych deficytów rozwojowych,
- organizację i prowadzenie specjalistycznego wsparcia dla wychowanków, stosownie do potrzeb grupy i potrzeb indywidualnych dzieci, w tym organizację:
 - zajęć socjoterapeutycznych (rozwijających kompetencje emocjonalno– społeczne),
 - zajęć psychoprofilaktycznych,
 - zajęć terapii logopedycznej,
 - zajęć profilaktyczno–edukacyjnych;
- organizację i prowadzenie zajęć terapeutycznych – z elementami treningu redukcji stresu i lęku u dzieci, treningu relaksacji i treningu uważności, treningu umiejętności społecznych TUS,
- organizację i prowadzenie zajęć artystycznych, rozwijanie pasji, zainteresowań,
- organizację i prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje językowe – w szczególności języka ojczystego oraz języka angielskiego,
- organizację i prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje matematyczne,
- organizację i prowadzenie zajęć nastawionych na rozwój kompetencji przyszłości – kreatywności, krytycznego i logicznego myślenia, komunikacji interpersonalnej, odporności na stres,
- realizację zajęć relaksacyjnych, wyciszających z elementami muzykoterapii,
- organizację wydarzeń i wyjazdów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,

- współpracę z rodziną,
- konsultacje psychologiczno – pedagogiczne dla rodziców lub opiekunów prawnych,
- zajęcia kształtujące zachowania prozdrowotne,
- zapewnienie wyżywienia dla uczestników placówki wsparcia dziennego,
- interdyscyplinarną sieć współpracy z lokalnym systemem wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Radłów.

Fundament działań Placówki stanowi praca z rodziną i zakłada jej wsparcie na etapie kształtowania i pielęgnowania więzi, poprzez edukację rodziców wspierającą budowanie bezpiecznego stylu przywiązania i stwarzanie w placówce przestrzeni do wspólnej, rodzinnej aktywności, która to ma silne właściwości terapeutyczne. Na przestrzeni lat nasza organizacja wyspecjalizowała się w zakresie realizacji profesjonalnych działań z zakresu profilaktyki społecznej i oddziaływań terapeutycznych na rzecz dziecka i rodziny bazujących w szczególności na metodach twórczych – uznając ją za jedną ze skuteczniejszych form pracy z dzieckiem z rodziną. Za pomocą ekspresji twórczej redukujemy stany niepokoju u wychowanków oraz wzmacniamy ich rezyliencję, odporności na stres, presję i zmiany – poprzez tworzenie przestrzeni pełnej skupienia, odbodźcowania i budowania poczucia własnej sprawczości, zabierając dzieci w świat własnoręcznie tworzonego rękodzieła i twórczej zabawy.

Plan rozwoju Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego w Radłowie z wykorzystaniem funduszy europejskich, w ramach Priorytetu 6 Fundusze europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działanie 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT, Typ projektu B. Tworzenie nowych oraz rozwój już istniejących placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

W oparciu o aktualną diagnozę potrzeb, oczekiwań oraz barier rodzin z terenu gminy Radłów opracowaną w 2024 r. przez Stowarzyszenie AMOS za pomocą danych statystycznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radłowie (udostępnionych w trybie udzielenia informacji publicznej), danych zawartych w *Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Radłów na lata 2022–2024* (uchwała nr 252/XXXVI/2022 Rady Gminy Radłów z dnia 28 września 2022 r.), danych diagnostycznych zawartych w *Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Radłów w 2024 r.*, danych zebranych w toku wywiadów z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny oraz w szczególności danych własnych z działalności Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego w Radłowie w latach 2023–2024 – **wysuwamy potrzebę rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego w Radłowie działającej na terenie Gminy Radłów oraz zwiększenia zasięgu jej oddziaływania poprzez prowadzenie pracy podwórkowej¹.**

Głównym celem planowanego projektu jest rozwój Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego, poprzez zwiększenie dostępności i jakości usług opiekuńczych i specjalistycznych – dla dzieci i rodzin w gminie Radłów, rekrutujących się głównie ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej oraz zwiększenie zasięgu

¹ Organizacja dysponuje opracowaną diagnozą.

oddziaływania Placówki poprzez wprowadzenie pracy w formie podwórkowej – w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2026 r.

Koncepcja pracy Placówki w ramach planowanego projektu zbudowana została na idei **„potrzebna jest cała wioska by wychować dziecko”**. W pełni utożsamiając się z tym stwierdzeniem oraz dostrzegając jego ugruntowanie we współczesnej wiedzy psychologiczno – pedagogicznej – planujemy poprzez działania Placówki „budować wioskę”. Rozwijać sieć wsparcia dla dziecka i rodzica lub opiekuna, zwłaszcza z tych środowisk, gdzie zasoby do sprawowania adekwatnej opieki nad dzieckiem, a wreszcie przewyciężania kryzysów, są uboższe. Tym samym w oparciu o partnerską relację rodzica (opiekuna) z placówką rozwijać można przestrzeń do wczesnej interwencji – ograniczając ryzyko objęcia dziecka pieczą zastępczą (instytucjonalną).

W projekcie zaplanowano udział dzieci i młodzieży w wieku 6–18 lat, zamieszkałych na terenie gminy Radłów oraz pobierających naukę w szkołach znajdujących się w gminie Radłów, a także ich rodzin, w szczególności ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej lub zmagających się z indywidualnymi trudnościami w sferach społecznej, emocjonalnej lub edukacyjnej. W pierwszej kolejności wsparcie przysługiwało będzie uczestnikom i uczestniczkom doświadczającym niepełnosprawności, a także korzystającym z programu FE PŻ.

Informacja o organie prowadzącym placówkę:

Stowarzyszenie na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej AMOS, z siedzibą w Tarnowie (33–100) przy ul. Głowackiego 6/43, wpisanym do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie XII Wydział Gospodarczy.

4. Asystent rodziny

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej - Asystent rodziny.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza funkcję tzw. asystenta rodziny, który ma pomagać nie tylko w problemach wychowawczych, ale również w codziennych sprawach. W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik ośrodka pomocy społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Zadania asystenta rodziny.

Asystent rodziny zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej realizuje następujące zadania:

- Opracowuje i realizuje plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi
- Udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- Udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych
- Udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych
- Wspiera aktywność społeczną rodzin
- Motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- Udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej
- Podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin
- Prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci
- Dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi o którym mowa w art. 17 ust. 1
- Monitoruje sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
- Sporządza na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia jego przygotowania i doświadczenia zawodowego oraz stopnia trudności wykonywanych zadań, łącznie nie może jednak przekroczyć 15 rodzin.

MGOPS w Radłowie od 2013 roku korzysta z Resortowego Programu: „Asystent rodziny”. W 2024 roku zatrudniano 1 asystenta i objęto działaniami 14 rodzin.

Zadania asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”.

Ustawa z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

- Wspieranie emocjonalne kobiety i/lub rodziny czyli tzw. towarzyszenie emocjonalne w czasie traumy, kryzysu, ambiwalencji; okazywanie zrozumienia i empatii w związku z tragedią, jaka spotkała rodzinę; zachęcanie do wyrażania swoich uczuć i emocji, dzielenie się swoimi przeżyciami; pomoc w pogodzeniu się ze stratą.
- Wsparcie instrumentalne bądź asystowanie (towarzyszenie) w załatwianiu spraw formalnych (urzędowych) związanych m.in. znalezieniem hospicjum dziecięcego, placówki opiekuńczo- leczniczej, instytucji pieczy zastępczej, ośrodka adopcyjnego w przypadku podjęcia decyzji o zrzeczeniu tzw. blankietowym, umówienie do specjalistów (lekarz, psycholog, psychiatra).
- Koordynacja poradnictwa kobiecie i /lub rodzinie dziecka, która jest w trakcie podjęcia decyzji o pozostawieniu dziecka w placówkach całodobowych lub oddania ich do adopcji (we współpracy z ośrodkiem adopcyjnym).
- Koordynacja poradnictwa i działań w trakcie umieszczania dziecka w wymienionych miejscach poza rodziną.
- Występowanie przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów z wyłączeniem świadczeniodawców w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia (art. 8 ust. 3 ustawy „Za życiem”).
- Koordynacja poradnictwa kobiecie i rodzinie poprzez zapoznanie (przekazanie i omówienie) kobiety i/lub rodziny z Informatorem Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczącym możliwości wsparcia oraz opracowanie indywidulanego katalogu możliwego wsparcia, a także pokazanie możliwości w dostępie do usług z systemu wsparcia rodziny, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, prawa.

- Budowanie systemu konsultacji indywidulanego przypadku rodziny z innymi specjalistami oraz własnej pracy z nią. Zakłada się ścisłą współpracę ze specjalistami w konkretnych dziedzinach (m.in. medycyny, psychologii i prawa) oraz systematyczną konsultację z nimi; innymi słowy asystent rodziny realizuje koordynację i wsparcie przy konsultacji zespołu specjalistów; współpracuje z innymi przedstawicielami służb społecznych na zasadzie łączności i koordynacji działań.

- Monitorowanie postępów w budowaniu zasobów radzenia sobie kobiecie i rodzinie w trudnej sytuacji (w tym z katalogu wsparcia), wydobywając ich zasoby i wykorzystując je do osiągnięcia pożądanego stanu (efektu, celu).

- Informowanie zgodnie z poziomem swojej wiedzy m.in. w zakresie zagadnień związanych z kryzysem i radzeniem sobie z nim, ofert wsparcia, pomocy etc.

5. Sytuacja dziecka i rodziny w środowisku lokalnym w świetle Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie takim sytuacjom, wspieranie rodzin w wysiłkach zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.

Według naszych informacji na terenie naszej Gminy w chwili obecnej znajdują się rodziny w trudnej sytuacji życiowej.

Jak wskazuje poniższa tabela istnieje tendencja malejąca wśród osób wymagających stałego wsparcia finansowego ze strony instytucji pomocowych.

Do głównych powodów zwracania się o pomoc w naszej Gminie należą:

- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Alkoholizm

- Przemoc domowa

Tabela nr 3. Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2022 – 2024.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	368	323	322
Liczba rodzin	195	153	160
Liczba osób w rodzinach	417	352	358

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie

Kwestie rodziny i dziecka stanowią zasadniczy przedmiot zainteresowania polityki społecznej. Działalność na rzecz rodzin dotyczy wyrównywania pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzenia im równych szans oraz asekurowania w obliczu ryzyka życiowego. Działania, które podejmowane są na rzecz dzieci mają na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża wiele czynników, co może uczynić rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie umie sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych jej członków a także niemoc w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, problemowych.

Problemem na terenie Gminy jest również przemoc domowa. Jednocześnie należy nadmienić, że nasza Gmina posiada powołany w celu rozwiązywania tego typu problemów Zespół Interdyscyplinarny i Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Przemoc jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka, przyczynia się do naruszenia jego podstawowych praw i dóbr. Dzieci są najbardziej wrażliwe na występowanie przemocy, negatywne wzorce mogą pozostawić trwałe zmiany w świadomości młodego człowieka, rzucając na jego dalsze losy i postępowanie w życiu dorosłym.

W skali ostatnich lat zwiększyła się liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”. Z myślą o rodzinach borykających się z problemem przemocy w MGOPS jest możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez pracowników socjalnych, psychologa oraz prawnika.

Tabela nr 4. Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022 – 2024.

Niebieska Karta	2022	2023	2024
Liczba procedur	9	15	18

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Do podstawowych zadań policji należą m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań zapobiegających popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych, ośrodkach wsparcia i innych.

Komisariat Policji w Żabnie w roku 2024 przeprowadził ogółem na terenie gminy Radłów 604 interwencje, w tym 63 dotyczyło nieporozumień i konfliktów rodzinnych (dane własne Komisariatu Policji w Żabnie).

Tabela nr 5. Przyczyny udzielenia wsparcia przez pomoc społeczną (zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej).

Powody trudnej sytuacji	2022 r.		2023 r.		2024 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	101	252	77	160	84	164
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	2	2	2	2	3	3
Ochrona macierzyństwa w tym: wielodzietność	37	166	30	129	30	138
Bezrobocie	66	174	42	106	52	115
Niepełnosprawność	99	170	61	106	76	148
Długotrwała lub ciężka choroba	80	158	61	106	76	148
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego: w tym	14	43	14	43	13	43
- rodziny niepełne	7	16	6	14	5	11
- rodziny wielodzietne	2	11	1	5	3	15
Alkoholizm	10	16	5	7	5	6
Przemoc w rodzinie	9	25	15	38	18	61
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	5	1	1	0	0
Zdarzenie losowe	2	8	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie

Tabela nr 6. Formy pomocy udzielanej przez MGOPS w Radłowie.

Powody trudnej sytuacji	2022 r.			2023 r.			2024 r.		
	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek stały	42	42	49	40	40	43	44	44	49
Zasiłek okresowy	101	101	252	81	81	172	55	55	132
Zasiłek celowy i pomoc w naturze + program „Posiłek w szkole i w domu” (zas. celowe)	213	213	316	179	179	319	243	243	292
Usługi opiekuńcze	17	17	20	7	7	11	5	5	9
Dożywianie dzieci w szkołach	78	78	153	83	83	191	88	88	186

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie

6. Podsumowanie diagnozy

Wyrazem dążenia do poprawy funkcjonowania rodziny jest Gminny Program Wspierania Rodziny.

Cel strategiczny:

Wspieranie rodziny w prawidłowym pełnieniu jej funkcji:

- stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
- tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji
- wzmacnianie roli funkcji rodziny
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Oczekiwane rezultaty:

- konsolidacja działań różnych grup społecznych
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagających wsparcia i pomocy
- podniesienie poziomu profesjonalnych form pomocy rodzinie
- pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny

7. Zadania w zakresie wspierania rodziny

Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji
1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
2. Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
3. Umożliwienie dostępu do poradnictwa Specjalistycznego	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
4. Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodzinę	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
5. Prowadzenie Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego oraz zapewnienie w niej miejsc dla dzieci	Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego w Radłowie Urząd Miejski w Radłowie
6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
7. Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
8. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
9. Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
10. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie Policja Szkoly Zespół Interdyscyplinarny

8. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Radłów.

9. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie. Monitorowanie prowadzone będzie przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radłowie na podstawie własnych informacji oraz uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.